

STATSRÅDETS REDOGÖRELSE FÖR EU-POLITIKEN

*En stark union i världen
En stark medborgare i unionen
Ett inflytelserikt Finland i Europa*

Innehåll

1. FINLAND I EUROPEISKA UNIONEN

EU-medlemskapets betydelse

EU:s interna förändringsprocess

Finlands agerande i EU

2. FINLANDS PRIORITERINGAR I EU

Medborgarnas Europa

Ett framgångsrikt Europa

Globalt ledarskap

3. FINLAND SOM EU-PÅVERKARE

Statsrådet lämnar riksdagen en redogörelse för Finlands EU-politik. Syftet med redogörelsen är att ge en övergripande bild av vilka principer som styr vår EU-politik, vilka innehållsmässiga prioriteringar politiken har och hur EU-inflytandet kan förbättras.

Tidpunkten för en sådan redogörelse är lämplig, eftersom man 2009 ordnar val till Europaparlamentet och utser Europeiska kommissionens följande sammansättning. Dessutom pågår arbetet med att finna en lösning i fråga om Lissabonfördragets ikraftträdande. Samtidigt står Europeiska unionen inför en aldrig tidigare skådad ekonomisk utmaning på grund av den globala ekonomiska krisen. Redogörelsen medger målsättning inför den kommande perioden, men också mer långsiktiga visioner om hur EU ska utvecklas.

Statsrådet har lämnat riksdagen flera EU-relaterade redogörelser under Finlands medlemstid i EU, men de har huvudsakligen haft samband med fördragsändringar och närmast varit inriktade på institutionell utveckling av unionen. I denna redogörelse behandlas främst verksamheten och mål för politikens innehåll. Avsikten är att genom redogörelsen stimulera till en omfattande debatt om Finlands EU-politik.

Statsrådet kommer under vårsessionen 2009 att lämna en separat redogörelse om Finlands Östersjöpolitik, och den kommer också att avse EU:s åtgärder i fråga om Östersjöregionen. Den här redogörelsen behandlar således inga EU-frågor som gäller Östersjön och den nordliga dimensionen.

Lissabonfördraget kommer att medföra många behövliga EU-reformer, och Finland önskar att fördraget träder i kraft senast vid utgången av 2009. Denna redogörelse är ändå inte bunden till Lissabonfördraget, eftersom EU:s utmaningar samt Finlands prioriteringar, syn på EU och policy för att påverka under alla omständigheter är aktuella.

EU:s grundläggande fördrag har ändrats flera gånger under den tid Finland varit medlem (genom Amsterdambfördraget, Nicefördraget och Lissabonfördraget). Unionen har befunnit sig i en ständigt pågående institutionell förändringsprocess. När Lissabonfördraget har trätt i kraft är en paus att vänta i fråga om den process av fördragsändringar som kännetecknat vår medlemstid, och då kan unionen koncentrera sig mer på att handla, att åstadkomma konkreta resultat och att genomföra fördragsändringarna. Dessutom finns det inga fördragsbegränsningar när det gäller att utveckla unionen. Grundfördragen ger spelrum för mycket långtgående utveckling av samarbetet, om den politiska viljan finns. Det är med tanke på EU:s legitimitet väsentligt att nå konkreta resultat.

1. FINLAND I EUROPEISKA UNIONEN

EU-medlemskapets betydelse

Finland har varit medlem av Europeiska unionen sedan 1995. Medlemskapet har varit ett instrument för att främja våra samhälleliga mål, men samtidigt också en fråga om grundläggande värderingar. EU-medlemskapet har fast förankrat Finland i den europeiska gemenskap som landet naturligt hör hemma i med tanke på dess samhällsstruktur, historiska tradition och värderingar.

Det finländska samhället har genomgått en betydande utveckling sedan landet blev medlem, och detta har i stor utsträckning påskyndats av medlemskapet. EU-medlemskapet har gett nya möjligheter att påverka, stött villkoren för vår ekonomi och framför allt förankrat Finland i den europeiska huvudfåran.

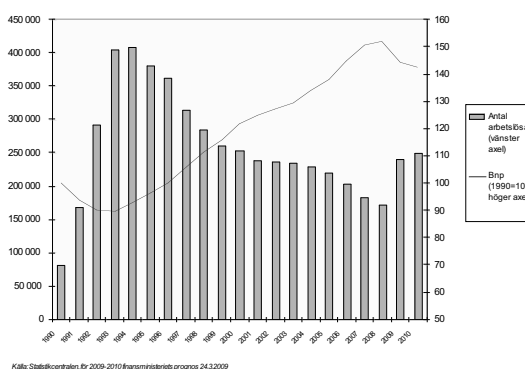
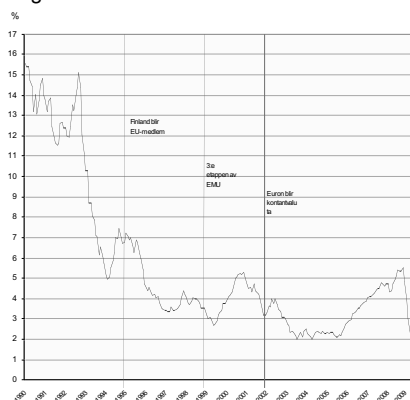

Diagram 1. Utvecklingen av bnp och antalet arbetslösa 1990–2010

Medlemskapet har omdefinierat Finlands ställning i Europa och även globalt. Landet är nu medlem av en sammanhållen politisk union som förbundet till gemensamma mål och värderingar försöker påverka den globala utvecklingen. För Finlands del är medlemskapet också ett viktigt säkerhetspolitiskt val eftersom EU-medlemmarna förenas av en djup samhörighet. EU är till sin natur en solidarisk gemenskap. Detta har framgått bl.a. i fråga om energitrygghet, i samband med finanskrisen och i form av olika biståndsskyldigheter.

Diagram 2. Referensräntan i Finland 1990–2009

Finland är en aktiv medlem av Europeiska unionen och vill utveckla den som en välfärds- och säkerhetsfrämjande gemenskap för medborgarna. EU:s handlande måste bygga på tydliga grundläggande värden, såsom främjande av demokrati, mänskliga rättigheter, jämlikhet, rättsstatsprincipen, öppenhet och hållbar utveckling. EU har en viktig uppgift när det gäller att

befästa stabiliteten i Europa, och unionen måste också bära ett betydande ansvar för den globala utvecklingen.

De utmaningar som kännetecknat vår medlemskapstid är bekanta allt sedan medlemsförhandlingarna. De gäller vanligen de specifika förhållanden som råder i Finland. Samtidigt har det ändå alltid gått att finna rimliga lösningar på våra problem. Alla medlemsländer har tidvis motsvarande problem och Finland har för sin del försökt visa förståelse också för dem

Europeiska unionen är en viktig kanal när Finland ska påverka världens utveckling och globaliseringen. EU:s insatser och mål bör ses mot bakgrund av de övergripande globala utmaningarna. Det pågår stora förändringar i världen, och dessa kräver att EU agerar bestämt. Till dess förändringar hör särskilt befolkningsökningen, framväxten av nya starka ekonomiska kraftcentrum och klimathotet.

Många faktorer som rubbar jämvikten sätter sin prägel på EU:s närområde. Till dessa hör de olösta konflikterna i Mellanöstern, kriserna och utvecklingsproblemen i Afrika och Rysslands och mer allmänt det östra grannskapets sökande efter samhällelig inriktning och osäkra utveckling. Problemen i närområdet kräver en målmedveten politik och ledarskap från unionens sida.

Det centrala när man försöker svara på Afrikas och även andras utvecklingsutmaningar är att helhetsbetonat främja en resursmässigt, ekonomiskt och samhälleligt hållbar utveckling, att nå millenniemålen, som är förpliktande för alla FN-medlemsstater, och att följa de gemensamt överenskomna principerna om ett effektivare utvecklingssamarbete. EU måste hålla fast vid att anslagen för utvecklingssamarbete i jämn takt ska ökas så att de uppgår till 0,7 procent av bruttonationalprodukten senast 2015.

I Mellanöstern måste EU försöka inta ställning av konfliktlösare, särskilt genom att göra sina insatser mer enhetliga och effektiva.

Rysslands särdrag och den osäkra utvecklingen i andra östeuropeiska länder och Centralasien kräver också aktivt relationsbyggande från EU:s sida.

Inom den globala ekonomin har Kina, Indien och Brasilien fått allt mer tyngd. För EU:s del innebär Asiens ökande ekonomiska och politiska betydelse en grundväsentlig utmaning i fråga om konkurrenskraft, men samtidigt en möjlighet till kompletterande partnerskap. Tyngdpunkten inom världens industriproduktion har förskjutits till Asien, och då grundar sig förutsättningarna för Europas ekonomiska framgång på en hög kunskapsnivå. Globaliseringen är både en möjlighet och en utmaning för Europa, och vi kan inte svara på utmaningen genom att utesluta oss från den globala utvecklingen, utan vi måste satsa på EU:s förmåga att konkurrera. Det är också i fortsättningen viktigt att unionen satsar på bättre handelsförbindelser och ekonomiska relationer med de framväxande ekonomierna. Samtidigt bör dessa ekonomier också allt tydligare ta på sig globalt ansvar för bl.a. biståndsfrågor.

Att Asien blivit allt viktigare har samtidigt inneburit att Europas traditionella partner Förenta staterna allt mer inriktat sig på den kontinenten. Det är även i fortsättningen viktigt att unionen satsar på det transatlantiska partnerskapet när det gäller att lösa globala problem. Förhållandet mellan EU och Förenta staterna är också i framtiden unionens viktigaste utrikesrelation. Vi har en gemensam värdegrund som utgör samarbetets grundval.

EU:s interna förändringsprocess

Unionens institutioner och verksamhet har utvecklats målmedvetet när fördragen ändrats under Finlands tid som medlem. Dessa ändringar har bland annat ökat beslutsfattandet med kvalificerad majoritet, stärkt institutionerna och utvidgat EU-politiken till nya områden.

Finland blev tillsammans med Sverige och Österrike medlem av en union med 12 medlemmar. Den har nu vuxit sig till en union med 27 medlemmar.

Utvidgningen har stabiliserat Europa och samtidigt ökat EU:s egen betydelse och ekonomiska livskraft. Finland anser det vara viktigt att unionen fortsatt driver en utvidgningspolitik baserad på objektiva kriterier: ett land kan bli EU-medlem när kriterierna för medlemskap är uppfyllda. Detta ligger i både unionens och ansökarländernas intresse. Möjligheten till EU-medlemskap sporrar europeiska länder utanför unionen att genomföra positiva reformer.

Målbild för 2020-talet: Alla nordiska länder, länderna på västra Balkan och Turkiet är EU-medlemmar efter att ha uppfyllt medlemskapskriterierna.

Utvidgningen har medfört betydande förändringar av unionens politiska dynamik. Under de första åren av Finlands EU-medlemskap var det fortfarande en motor baserad på Tysklands och Frankrikes ledarskap som förde unionen framåt. Dagens EU är en mer pluralistisk politisk miljö där medlemsstaterna bildar olika koalitioner utifrån sakfrågorna.

Finland har en klar **syn på unionens sätt att fungera**: EU måste bygga på starka institutioner och gemensamma regler. I praktiken tar sig detta uttryck i den s.k. gemenskapsmetoden, vars grundläggande idé är att frågor ska behandlas inom de gemensamma institutionerna med tydliga spelregler. Europeiska kommissionen är den centrala institutionen inom detta system och garanterar att åtgärderna ser till hela unionens intresse och är rättvisa med avseende på medlemsländerna. Den lösning som Europeiska rådet i december 2008 tog ställning för, dvs. att kommissionen även fortsättningsvis ska omfatta en ledamot från varje medlemsstat, ligger i linje med Finlands långsiktiga mål. Det garanterar nämligen att det inom kommissionskollegiet finns kunskap om varje medlemsstats specifika förhållanden.

Ministerrådet, som företräder medlemsstaterna, är en väsentlig part i beslutsprocessen och en del av gemenskapsmetoden. I rådet arbetar medlemsstaterna inom en gemensam struktur. Finland motsätter sig en sådan mellanstatlighet där medlemsstaternas beslutsfattande i EU-frågor skulle vara organiserat inom slutna kretsar där de stora medlemsstaterna dominerar.

Europeiska rådets ställning inom det institutionella systemet har kontinuerligt stärkts. Genom Lissabonfördraget får det ännu större betydelse eftersom det då officiellt blir en institution och får en ständig ordförande. I en sådan utveckling är det väsentligt att se till att den institutionella balansen inte rubbas. Detta kräver att Europeiska rådet ska hålla sig till att dra upp riktlinjer i strategiska frågor utan att börja sköta lagstiftningsbeslut, vilket hör till ministerrådet. En självständig och funktionsduglig kommission som effektivt utnyttjar sin behörighet är en viktig garant för att den institutionella balansen bevaras. Det är viktigt att uppdraget som Europeiska rådets ständige ordförande inte försvagar kommissionens och dess ordförandes verksamhetsförutsättningar. En ständig ordförande innebär kontinuitet i Europeiska rådets arbete och dessutom stärks unionens yttre representation på den nivån.

Europaparlamentets befogenheter har ökat märkbart och den är numera jämbördig lagstiftare med rådet. Parlamentets arbete bygger inte på konstellationen regeringen mot oppositionen, utan på växlande politiska majoriteter. Den enskilda ledamot, föredraganden, som tar fram parlamentets betänkande fyller en viktig funktion både när det gäller parlamentets ståndpunkt och, inom medbeslutandeförfarandet, när det gäller lagstiftningen över lag. Det vore viktigt att Europaparlamentet allt eftersom dess makt ökar också organiserar sin verksamhet så att den motsvarar de nya befogenheterna: ett mer organiserat arbetssätt som mer bygger på utskotten och politiska grupper än på enskilda föredragande skulle göra parlamentet till en mer seriös samarbetspartner.

Finland arbetar aktivt för att minska den administrativa börda och belastning som EU-regleringen ger upphov till bland annat genom bättre lagstiftning och samordning av EU:s administrativa praxis och nationell administrativ praxis.

Målbild för 2020-talet: unionens institutioner utvecklar sina egna rutiner i syfte att främja bättre lagstiftning, öppenhet och insyn, subsidiaritetsprincipen och en effektiv verksamhet.

EU:s verksamhet utformas inte enbart genom medlemsstaterna och de gemensamma institutionerna, utan också de europeiska partigrupperingarnas betydelse har ökat i synnerhet när Europaparlamentet fått stärkt ställning. Parlamentets politiska grupper definierar parlamentets verksamhet och ger direktiv för ledamöternas röstningsbeteende. De politiska grupperingarnas förberedande möten sätter också sin prägel på Europeiska rådets ställningstaganden, även om dessa ståndpunkter utgår från medlemsländerna. I samband med viktiga utnämningar accentueras dessa politiska grupperingars betydelse. De europeiska partigrupperingarna bidrar också till att de uppfattningar som partierna i medlemsländerna har närmar sig varandra.

Integrationsutvecklingen har ofta tagit ny fart i samband med kriser, eftersom man försökt finna lösningar på problem inom unionen. Exempelvis var den inre marknaden i stor utsträckning ett resultat av den ekonomiska krisen på

1970-talet, den s.k. eurosclerosen. Dagens ekonomiska kris kan också utgöra en språngbräda för utveckling av unionen. Exempelvis visar krisen tydligt att unionen måste utveckla bland annat den gemensamma tillsynen över finanssektorn.

Kriserna har inneburit att EU börjat utöva sådana befogenheter som funnits i fördragen, men som tidigare inte använts. Unionens medlemsstater och institutioner kan fungera beslutsamt också utan formell behörighet, om det finns politiskt samförstånd. Ett färskt exempel på detta är den nära samordning av EU-insatserna som gjordes under finanskrisen hösten 2008. Unionen har med framgång utvecklat sin verksamhet också som svar på andra aktuella gränsöverskridande utmaningar, exempelvis i fråga om sjösäkerhet, bekämpning av terrorism och energitrygghet. När EU:s åtgärder utvidgas till nya områden är det viktigt att försäkra sig om att det är mest ändamålsenligt med åtgärder på EU-nivå, dvs. att subsidiaritetsprincipen följs.

Finlands agerande i EU

EU-medlemskapet var ett viktigt val för Finland. Vi gick med i en union med en gemensam värdegrund. Samtidigt var medlemskapet ett viktigt instrument för att främja landets egna målsättningar. Finland har intagit en konstruktiv roll inom EU och under hela medlemskapstiden deltagit aktivt i alla viktiga EU-projekt, till exempel Schengensamarbetet. Det var ett särskilt väsentligt val att vara med i euroområdet genast från början. Finland försöker öka sitt

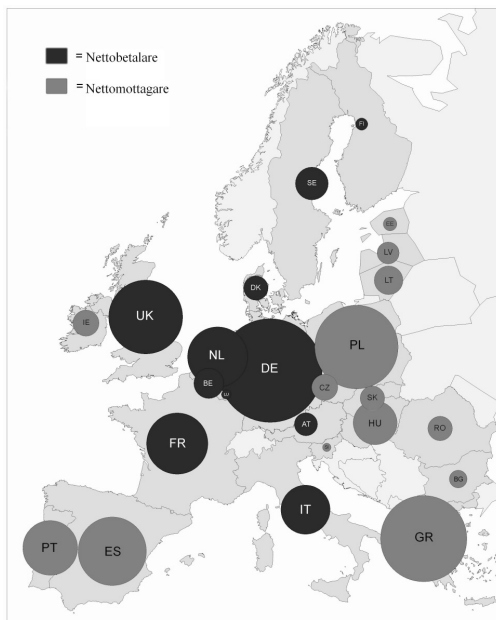

Diagram 3. EU-budgeten: nettobetalare och nettomottagare 2007. Källa: Europeiska kommissionen.

inflytande genom att agera i unionens huvudfåra. Detta innebär att Finland deltar aktivt i unionens utveckling, söker konstruktiva lösningar, väger in unionens helhetsintresse i sina ställningstaganden och är initiativtagare.

Det ligger i Finlands intresse att det finns gemensamma regler som förenar alla medlemsländer och att frågor som kräver gemensamma lösningar behandlas inom Europeiska unionen.

Integrationsutvecklingen bygger på det faktum att allt fler fenomen är gränsöverskridande och de kan inte skötas effektivt av bara en stat. EU utgör ett ramverk där man kan finna gemensamma lösningar systematiskt, särskilt genom

gemensam lagstiftning. Som medlem av unionen är Finland med och fattar besluten. Som icke-medlem skulle vi däremot vara tvungna att anpassa oss till regler som andra, särskilt de stora europeiska länderna, bestämmer.

Finland har redan i flera år varit **nettobidragsgivare** till EU-budgeten, och vårt nettobidrag kommer att öka i framtiden eftersom unionen fått och kommer att få länder som är fattigare än medlemsländerna i genomsnitt. Finland fick 1 420 miljoner euro i EU-bidrag 2007, dvs. 270 euro per invånare. Det kalkylerade nettobidraget var 172 miljoner euro, dvs. 33 euro per invånare. Det faller sig naturligt att ett land som Finland är nettobidragsgivare, eftersom medlemsländernas betalstatus återspeglar deras tillgångar. Unionen är en solidarisk gemenskap där de rikare medlemsländerna betalar mer än de fattiga. Finlands strävan är att landets nettobidrag står i rätt proportion till landets betalningsförmåga och ställning, i synnerhet bland de rikare medlemsländerna.

Ställningen som nettobidragsgivare får inte påverka Finlands EU-politik så att Finland skulle förhålla sig negativt till utveckling och utvidgning av unionens verksamhet bara för den skull. Även om vi betalar mer än vi får är den nytta vi har av EU, också samhällsekonomiskt, mycket mer omfattande än dessa avgiftsrelaterade aspekter. EU har stabiliserat Europa och både ökar Finlands säkerhet och ger oss allt större möjligheter att påverka. Dessutom förbättrar EU Finlands ekonomiska verksamhetsförutsättningar och ger möjligheter att lösa gränsöverskridande problem. Unionens verksamhet kommer också fortsatt att bedömas i relation till dess övergripande mervärde. Unionen har anförtratts uppgifter och när den behörigheten utövas ger det självfallet upphov till kostnader.

EU-budgetens prioriteringar har traditionellt varit jordbruk, landsbygdsutveckling och regional- och strukturpolitik, vilka sammantagna utgör ca 80 % av unionens utgifter. Samtidigt står EU inför nya utmaningar särskilt på områdena konkurrenskraft och innovationspolitik, rättsliga och inrikes frågor, klimat- och energipolitik och yttre förbindelser, och därför måste man se över prioriteringarna. Det råder långtgående konsensus inom unionen om dessa nya utmaningars betydelse.

EU kommer överens om en budgetram för sjuårsperioder. Den gällande budgetramen omfattar åren 2007–2013. Styrkan med detta förfarande är att

	Mn euro	€ / inv.	% / BNI
Grekland	+5 436	487	+2,43
Polen	+5 136	135	+1,75
Spanien	+3 650	82	+0,36
Portugal	+2 474	233	+1,58
Ungern	+1 606	160	+1,72
Litauen	+793	234	+2,95
Irland	+672	156	+0,42
Tjeckien	+656	64	+0,55
Slovakien	+618	115	+1,17
Rumänien	+596	28	+0,51
Lettland	+489	214	+2,55
Bulgarien	+335	44	+1,17
Estland	+226	169	+1,54
Slovenien	+89	44	+0,27
Malta	+28	69	+0,54
Cypern	-11	-13	-0,07
Luxemb.	-115	-241	-0,40
FINLAND	-172	-33	-0,10
Österrike	-564	-68	-0,21
Danmark	-605	-111	-0,26
Belgien	-869	-82	-0,26
Sverige	-995	-109	-0,29
Italien	-2 017	-34	-0,13
Nederl.	-2 866	-175	-0,50
Frankrike	-3 002	-47	-0,16
Storbrit.	-4 168	-69	-0,21
Tyskland	-7 420	-90	-0,30

Tabell 1. Nettobidragstagare och nettobidragsgivare till EU:s budget 2007. Källa: Europeiska kommissionen.

man vid ett och samma tillfälle kommer överens om unionens inkomster och utgifter för en längre tid, men samtidigt ligger dess svaghet i att det leder till en stel budgetstruktur där det är svårt att allokera om resurser under periodens gång.

Anslag för åtaganden/rubrik	Md euro totalt 2007-13	%	Md euro i snitt per år	euro / EU-medb. per år
1a. Konkurrenskraft	84,0	8,6 %	12,0	24
1b. Sammanhållningspolitik	347,4	35,6 %	49,6	100
2a. Jordbruk	330,1	33,9 %	47,2	95
2b. Landsbygdsutveckling	88,0	9,0 %	12,6	25
3a. Rättsliga och inrikes frågor	7,6	0,8 %	1,1	2
3b. Medborgarna (bl.a. kultur, ungdom)	4,7	0,5 %	0,7	1
4. Yttre förbindelser (EU som int. aktör)	55,9	5,7 %	8,0	16
5. Administrativa utgifter	56,2	5,8 %	8,0	16
6. Kompensation	0,9	0,1 %	0,1	0
Åtagandena totalt	974,8	100,0 %	139,3	280
procent av bni	1,02 %			
Betalningsbemyndiganden totalt	925,3	94,9 %	132,2	266
procent av bni	0,96 %			

Tabell 2. EU:s budgettram för 2007–2013

Unionens finansieringspraxis bör bli mer flexibel så att EU har förutsättningar att reagera snabbare på snabbt växlande situationer. En budgettram som är bunden till kommissionens och Europaparlamentets mandatperiod skulle fungera bättre och betona kopplingen mellan unionens politik och medelsförvaltning. En femårig budgettram skulle inte stå i strid med Lissabonfördraget. Genomförandet måste ske så att påbörjade program fortsätter tills nya kan startas.

Förfarandet med budgettramar bör utvecklas så, att budgeteringen blir en faktisk rambudgetering där medlemsländerna ger unionen ett på förhand bestämt bidrag (till exempel 1 % av medlemsländernas bruttonationalinkomst) som inte innehåller alltför stora reserver, men inte heller förväntningar om att oanvända medel återbetalas. Det centrala vore då att medel allt eftersom besparingar uppkommer mer flexibelt kan överföras mellan olika block (s.k. budgetrubriker). På detta sätt skulle man skapa incitament till en effektiv förvaltning av resurserna.

EU:s finansieringssystem måste revideras och bli allt överskådligare. Dessutom bör det mer direkt bygga på medlemsländernas bruttonationalinkomst. De enskilda ländernas betalstatus bör avspegla deras förmögenhetsnivå, utan särlösningar för något enskilt medlemsland. Att systemet blir skäligt för ett enskilt land kan garanteras genom en sådan övre gräns för nettobidraget (t.ex. 0,4 % av bruttonationalinkomsten) där den överskjutande delen kompenseras.

Målbild för 2020-talet: EU-budgeten bestäms för perioder som motsvarar kommissionens och Europaparlamentets mandatperiod och dess prioriteringar
--

kan ändras mer flexibelt allt efter utmaningarna. Unionens utgifter finansieras i förhållande till medlemsstaternas förmögenhetsnivå och det finns ett för alla medlemsländer gemensamt tak för nettobidraget.

Integration med olika hastigheter har varit ett sätt att främja unionens utveckling. Euro- och Schengensamarbetet är exempel på att samarbetet kan fördjupas utan att alla medlemsländer deltar från start. Tills vidare har sådana fördjupade samarbeten genomförts med tanken att alla de medlemsländer som kan och vill så småningom ska ansluta sig till samarbetet. När unionen utvidgas och verksamheten utsträcks till nya områden är det möjligt att en sådan differentierad integration också får former där alla medlemsländer inte förväntas delta senare.

Finland menar att det är viktigt att en differentierad integration inte kommer att bli en utveckling som splittrar unionen, och den får inte heller utestänga medlemsländer från verksamheten eller försvaga unionens gemensamma institutionella ordning. En sådan integration får inte heller leda till ett oskäligt komplicerat unionsbygge. Ett fördjupat samarbete är ändå enligt Finland ett bättre alternativ än att samarbetet flyttas över till inofficiella grupper utanför det institutionella systemet. Det är med tanke på Finlands inflytande viktigt att vi deltar i allt väsentligt samarbete, men projekten som gäller differentierad integration ska bedömas från fall till fall.

2. FINLANDS PRIORITERINGAR I EU

Finlands prioriteringar i Europeiska unionen har samband med medborgarnas Europa, ett framgångsrikt Europa och globalt ledarskap.

Medborgarnas Europa

Europeiska unionen är till för medborgarna. Européerna har konkret nytta av unionen bl.a. genom att unionen stöder den ekonomiska tillväxten och därmed sysselsättningen, underlättar rörlighet, stärker säkerheten, försvarar de grundläggande rättigheterna och dämpar klimatförändringen, men samtidigt måste EU ses som ett politiskt rum som rör allmänheten. Unionsmedborgarna har möjlighet att påverka EU genom den nationella regeringen, det nationella parlamentet och Europaparlamentet och dessutom genom aktivitet i det civila samhället som påverkar unionen. Genom Lissabonfördraget införs dessutom ett medborgarinitiativ.

För medborgarna är det särskilt viktigt att unionens verksamhet är öppen för insyn. Man måste se till att det civila samhället också i EU-sammanhang kan fungera inom det samhälleliga beslutsfattandet. Finland måste försvara den nordiska modellen för frivilligorganisationernas verksamhet.

Flera av EU:s politikområden gäller konkreta problem som direkt berör medborgarna. En hög nivå i fråga om hälsa, miljöskydd och konsumentskydd är viktig för medborgarna. Ett konkret exempel på detta är unionens kemikalielagstiftning som säkerställer att kemikalierna inte skadar människor och miljön. Överförbara sjukdomar är gränsöverskridande och därför är det ändamålsenligt att också på EU-nivå ha beredskap för dessa.

Den inre marknaden ger medborgarna möjlighet till fri rörlighet, men är också till nytta bl.a. genom större varusortiment och lägre priser. Konsumentens ställning och produktsäkerheten garanteras genom EU:s högklassiga konsument- och produktlagstiftning som samtidigt underlättar handeln över gränserna.

EU-medborgarskapet innebär vissa rättigheter, däribland rätten till service också av andra än det egna landets myndigheter och möjligheter att påverka politiskt i andra medlemsländer. Man bör försöka ge EU-medborgarskapet mer innehåll genom att bättre tillgodose de grundläggande rättigheter som gäller alla EU-medborgare.

Europaparlamentet företräder direkt medborgarna och är den enda av EU:s institutioner som väljs genom direkta val. Ett ökat deltagande i Europaparlamentsvalet skulle stärka parlamentets legitimitet.

Det är viktigt för allmänheten att unionen får en allt starkare social prägel och stöder människors välbefinnande. Den **sociala dimensionen** av integrationen

måste stärkas genom att det europeiska välfärdssamhällets grundläggande principer följs i unionens åtgärder och utveckling. Detta kan ske bl.a. genom stöd för de grundläggande sociala rättigheterna och stärkande av nödvändiga miniminormer bl.a. på arbetsrättens område. Arbetskraftens rörlighet får inte leda till att spelreglerna för arbetslivet försvagas i målländerna. Liksom jämställdhet ska också hälsofrämjande vara en genomgående princip i unionens verksamhet.

Välfärdspolitiken stöder också konkurrenskraften, eftersom välmående medborgare och arbetstagare är en förutsättning för framgångsrika företag. Finland anser även fortsättningsvis att det är viktigt att utveckla s.k. flexicurity (flexibilitet och trygghet) på arbetsmarknaden för att finna balans i arbetslivet. Unionen har en övergripande infallsvinkel när det gäller sysselsättningen – bl.a. behandlas frågan regelbundet av Europeiska rådet – och sysselsättningspolitiken kan utvecklas den vägen. Sysselsättningsnivån måste höjas för att välfärden ska kunna upprätthållas och de offentliga finanserna vara hållbara.

Arbetskraftens fria rörlighet är en av unionens grundläggande friheter, men samtidigt alltför snäv till sina utgångspunkter. Unionen måste vidta åtgärder för att målmedvetet undanröja faktiska hinder för människors **fria rörlighet** inom unionen. Dessa gäller bland annat bättre samordning av den sociala tryggheten, serviceutbudet, tryggnad av pensionsrättigheterna vid flytt från ett land till ett annat. Det måste ske på ett sätt som inte oskäligt belastar kommunerna, som i Finland ansvarar för basservicen. Medlemsstaterna kommer även fortsatt att själva besluta om sin sociala trygghet och hälso- och sjukvård, men samtidigt måste hindren för rörlighet undanröjas.

Målbild för 2020-talet: unionsmedborgaren kan lika enkelt flytta från ett medlemsland till ett annat som från en kommun till en annan inom landet.
--

Finland startade utveckling av EU-samarbetet i **rättsliga och inrikes frågor** under sin första ordförandeperiod 1999. Sedan dess har samarbetsområdet rättsliga och inrikes frågor varit en av de sektorer som utvecklas allra snabbast inom unionen.

EU-medborgarnas rättigheter måste tillgodoses på lika grunder oavsett var i EU de bor och arbetar. Skillnaderna mellan medlemsstaternas rättsordningar är en utmaning när det gäller att få den fria rörligheten att fungera fullt ut. Samarbetet i rättsliga och inrikes frågor bör vara inriktat på att finna gemensamma lösningar som medför medborgarna konkret nytta. Ömsesidigt erkännande av beslut är ofta det mest effektiva sättet genomföra detta när det gäller rättsligt samarbete. Man måste också se till att identifiera de problem som bäst kan lösas genom tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning.

Medlemsstaternas inbördes förtroende är en viktig förutsättning för att samarbetet i rättsliga och inrikes frågor ska kunna utvidgas och fördjupas. Förvaltningen och rättssystemet i ett land som ansöker om EU-medlemskap och medlemskap i Schengenområdet utvärderas systematiskt. Vi måste också inom unionen ta fram instrument för att säkerställa att de grundläggande

rättigheterna och rättsstatsprincipen respekteras i medlemsstaterna. På detta sätt kan man såväl se till att medborgarna bättre kan utöva sina rättigheter som stärka näringslivets och det civila samhällets verksamhetsförutsättningar. Unionens människorättspolitik blir då mer trovärdig. EU har redan inrättat en byrå för grundläggande rättigheter, och den måste ges en stark roll i EU. Ett långsiktigt mål för Finland har varit att få EU att tillträda europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna. Lissabonfördraget medger måluppfyllelse i detta avseende.

Inre säkerhet är viktig för medborgarna. Kriminalitet och terrorism bryr sig inte om gränser. De brottsbekämpande myndigheterna måste kunna samarbeta effektivt inom hela EU. Ett effektivt polissamarbete med gemensamma principer och samarbete när det gäller gränskontroll är önskvärda utvecklingstrender. Detta mål stöds av ett så effektivt informationsutbyte som möjligt mellan EU-medlemsstaterna. När informationsutbytet ökar måste medborgarna kunna lita på att deras personuppgifter behandlas på behörigt sätt.

Målbild för 2020-talet: unionen är ett enhetligt område med frihet, säkerhet och rättvisa där hindren för rörlighet och gränsöverskridande verksamhet undanröjts. Medlemsstaterna litar på varandras rättsordningar och medborgarna litar på att deras rättigheter tillgodoses. Unionen utgör ett område där stark inre säkerhet råder och där brottslingar inte har några tillflyktsorter. Myndighetssamarbetet är smidigt, och domstolarnas domar och beslut erkänns och verkställs ömsesidigt.

Medborgarnas Europa är inte bara EU-medborgarnas Europa, utan också **invandrare och flyktingar** måste beaktas bättre i unionens verksamhet. Den åldrande befolkningen gör redan i sig unionen beroende av invandring, men samtidigt är öppenhet för en kontrollerad invandring ett mer omfattande värde som ökar unionens interaktion med världen i övrigt. EU måste ha en effektiv och gemensam asylpolitik redan för den skull att inre gränser saknar betydelse inom Schengenområdet.

Målbild för 2020-talet: EU är ett lockande område för arbetskraftsinvandring. Unionen har ett asylsystem som är så enhetligt som möjligt och som garanterar internationellt skydd för de behövande.

Ett framgångsrikt Europa

Europeiska unionen är ett viktigt instrument för att främja ekonomiskt välstånd. Globaliseringen medför att det är allt viktigare att EU:s konkurrenskraft förblir stor på den globala marknaden. Annars kan Europa inte upprätthålla sin höga levnadsstandard. Den åldrande befolkningen kräver redan i sig kontinuerliga insatser för att höja produktiviteten och sysselsättningsnivån i ekonomin. Målmedvetna satsningar har gjorts för att förbättra EU:s konkurrenskraft genom den övergripande Lissabonstrategin. Det är inte lätt att nå målen och det krävs ett starkt politiskt engagemang för den inre marknaden och strukturella reformer.

En öppen ekonomi är ett av EU:s viktigaste resultat. Det får inte finnas inre eller yttre hinder i ekonomin, eftersom frihandeln gynnar välbudet och för med sig materiell välfärd. En effektiv konkurrensolitik säkerställer att de ekonomiska strukturerna är sunda och att samma spelregler gäller för alla. För Finland är det till betydande fördel att marknaden öppnas genom EU:s inre marknad och globalt.

Den **inre marknaden** utgör grundvalen för unionens ekonomiska framgång. De fyra friheterna – fri rörlighet för varor, tjänster, arbetskraft och kapital – tillhör de centrala resultat som EU uppnått. EU:s inre marknad är världens största gemensamma marknad, och för de europeiska företagen är det en stark hemmamarknad som de inte skulle klara sig utan i den internationella konkurrensen. Utan den inre marknaden skulle företagen i EU vara tvungna att bedriva sin verksamhet enligt 27 olika regelverk, vilket vore både dyrt och innovationshämmande. Både näringslivet och konsumenterna drar nytta av gemensamma normer av hög kvalitet.

Utvecklingen av den inre marknaden måste fortsätta, och i synnerhet på tjänstemarknaden finns det mycket att göra när det gäller att fördjupa den inre marknaden. Tjänsterna utgör 2/3 av unionens nationalprodukt, men samtidigt är den fria rörlighet betydligt mindre utvecklad för tjänster än för varor. Utöver utveckling av den inre marknaden måste medlemsländerna åta sig att genomföra inre marknadsbestämmelserna. EU:s konkurrenskraft kan bäst stödjas dels genom utveckling av den inre marknaden, dels också genom att förse företagen med ett sporrande regelverk.

Det behövs regler på den inre marknaden bland annat för att upprätthålla den offentliga moralen, skydda människors hälsa och förebygga sociala problem. Ett exempel är penningspel, där medlemsstaternas måste kunna upprätthålla ett system med monopolställning för att förebygga skadliga verkningar.

EU är ett stort ekonomiskt område och dess normer är välutvecklade. Som en stor ekonomisk aktör borde EU ha kapacitet att bedriva ett långtgående regleringssamarbete med världen i övrigt, så att de europeiska normerna blir gällande på ett större område än Europa. Detta är viktigt med avseende på de europeiska företagens konkurrenskraft.

Betydelsen av ett fungerande transportsystem och logistisk kompetens som konkurrensfaktorer kommer att öka ytterligare i den globala ekonomin. Exempelvis erbjuder IT-utvecklingen inom transportsektorn nya möjligheter att få produktions- och distributionskedjan att fungera bättre. Detta är särskilt viktigt för Finland, eftersom transportavstånden är långa både inom landet och på de huvudsakliga marknaderna.

Euron, den gemensamma valutan euro hör till de stora EU-framgångarna och är den viktigaste integrationsfördjupningen under den tid Finland varit EU-medlem. Valutan har underlättat de ekonomiska kontakterna mellan länderna i euroområdet och samtidigt främjat unionens grundläggande syfte, nämligen integrationen. Euron har visat sig vara en stark valuta också i krisförhållanden. En stabil euro förutsätter att de nya länder som vill gå med i samarbetet

noggrant måste uppfylla anslutningskriterierna. Euroområdet kan tillträdas bara på objektiva meriter. Växelkursfluktuationer inom EU stör den gemensamma marknaden, och därför måste målet vara att euron används inom hela den inre marknaden.

Den gemensamma valutan och den ekonomiska integration som den främjar leder till frågan om den ekonomiska politiken inom euroområdet ska samordnas mer än bara i fråga om den monetära politiken. Det faller sig naturligt att euroländerna upprätthåller nära kontakter sinsemellan. Grundvalen utgörs av stabilitets- och tillväxtpakten, som utgör ett starkt ramverk för medlemsländernas ekonomiska politik. Eftersom euroländerna har gemensamma ekonomiska intressen behövs det en nära samordning av deras respektive ekonomiska politik så att de stöder varandra. Samtidigt innebär det faktum att ett enskilt medlemsland saknar penning- och valutapolitisk spelrum att det är viktigt att enskilda medlemsländer vid behov kan reagera flexibelt på de rådande omständigheterna bland annat genom finans- och skattepolitik, vart och ett utifrån sina egna utgångspunkter inom ramen för stabilitets- och tillväxtpakten.

Den ekonomiska krisen har visat att man bör utveckla en gemensam europeisk finanstillsyn. Finansmarknaden fungerar överstatligt, och därför krävs det överstatliga strukturer för en effektiv tillsyn. Finland stöder strävan att bygga upp ett starkt europeiskt system för finanstillsyn. Försäkringsverksamhetens särdrag måste beaktas för att trygga de försäkrades intressen.

Utöver en fungerande inre marknad är det med tanke på främjande av ekonomiskt välstånd också viktigt att marknaderna utanför EU är öppna och utan hinder. Ur de europeiska företagens synvinkel är det väsentligt med öppenhet i fråga om både import och export när de bedriver sin verksamhet på den globala marknaden. Betydelsen av en öppen marknad accentueras ytterligare under den ekonomiska krisen. Det är viktigt att se till att handels-, innovations- och inre marknadspolitiken stöder varandra i syfte att stärka EU:s konkurrenskraft.

Målbild för 2020-talet: de sista hindren på EU:s inre marknad har avskaffats och den inre marknaden utgör en sporrande ekonomisk verksamhetsmiljö vars normer tillämpas också utanför EU. Marknaderna utanför EU har blivit öppnare och många hinder på dessa marknader har kunnat undanröjas.

Pris och tillgång på **energi** är viktiga förutsättningar för ekonomisk tillväxt. Tilltron till EU:s energitrygghet har prövats av leverans- och transiteringsstörningar, särskilt när det gäller gas från Ryssland. Finland har inte haft störningar i leveranserna. Bättre energitrygghet betonar behovet av att utveckla en inre energimarknad samt en energiinfrastruktur som förenar EU och gemensamt agerande i förhållande till energiproducenter utanför EU. EU måste kunna tala med en röst när det gäller energi.

Produktion och distribution av energi, dvs. energiinfrastrukturen, är huvudsakligen i privat ägo. En välfungerande energimarknad är därför särskilt

viktig för energitillgång, energiförsörjning och energipriser. Valet mellan olika energikällor och besluten om hur energi ska produceras fattas nationellt, utifrån villkoren i det enskilda medlemslandets lagstiftning, men EU:s energitrygghet kräver att unionen vidtar kraftfullare gemensamma åtgärder. EU fungerar som katalysator när det gäller att främja sammankoppling av energinäten inom EU. För närvarande utgör unionen i praktiken inte en gemensam energimarknad, utan snarare isolerade helheter. Ett väsentligt incitament för att bygga kontakter mellan dessa är välfungerande gemensamma marknadsregler.

I princip fattas besluten om energiproduktion nationellt. Vill man hindra klimatförändringen krävs det emellertid beslut på EU-nivå med direkt inverkan på hur energi produceras i medlemsländerna. Målen för minskade utsläpp av växthusgaser och målen i fråga om förnybar energi inverkar direkt på medlemsländernas energilösningar: exempelvis kommer minst 38 % av Finlands energiproduktion att utgöras av förnybar energi 2020.

Medlemsländernas beredskap att på unionsnivå fatta beslut i så pass viktiga frågor som gäller energiproduktion vittnar om en ny inställning som skapar förutsättningar att vidareutveckla unionens energipolitik. Finland har goda förutsättningar att producera förnybar energi och att främja energieffektivitet, samtidigt som vi utvecklar kompetens på energiområdet. Det finns en växande marknad för sådan kompetens i världen.

Målbild för 2020-talet: EU är den ledande producenten av förnybar energi och en föregångare när det gäller energieffektivitet. De europeiska företagen har spetskunskap på området. Unionen har gemensamma yttre energiförbindelser. Energinäten knyter samman hela unionen. EU är en enhetlig och effektiv energimarknad.

EU:s ekonomiska framgång, konkurrenskraften, bygger på hög **kompetens**. Europas välfärd bygger inte på råvaror eller industriprodukter, utan på humankapital: kunskap och kompetens som måste kunna utnyttjas effektivt för kommersiella och samhällseliga syften. I framtiden kommer detta att vara allt viktigare för att EU ska kunna vara framgångsrikt, eftersom EU inte kan konkurrera prismässigt eller kvantitativt i fråga om arbete.

Forskning, utveckling och innovation (FoUI) är en väsentlig del av EU:s konkurrenskraft. I Finland förstås innovationspolitik som något mer omfattande än FoU, och även unionens forsknings- och innovationspolitik håller på att utvidgas i den riktningen. EU-länderna har kommit överens om att försöka hålla FoU-utgifterna på minst 3 % av bnp, men denna överenskommelse har närmast haft till uppgift att politiskt sporra de medlemsländer som inte nått denna nivå. I Finland ligger FoU-utgifterna på cirka 3,5 %. Det är ändå viktigare att genom EU skapa sådana marknadsförhållanden som inspirerar till forskning, produktutveckling och innovation. Detta kräver utveckling av den inre marknaden, finansiering, verkningfulla offentliga och privata FoUI-satsningar och ett effektivt och högklassigt skydd för immateriella rättigheter. Patentsystemet måste utvecklas till ett europeiskt system som faktiskt är enhetligt.

EU har finansierat forskning och teknisk utveckling genom ramprogram. Finansieringen på EU-nivå måste öka, men samtidigt måste man se till att projektfinsieringen också i fortsättningen baseras på objektiva förtjänster och att FoU-verksamheten i större utsträckning försöker beakta näringslivets behov.

Informations- och kommunikationstekniken (IKT) ökar produktiviteten och är en viktig konkurrensfaktor och källa till tillväxt i unionen. Det centrala målet för informationssamhällspolitikerna bör vara att inom EU:s olika politikområden mångsidigt dra nytta av de möjligheter som IKT erbjuder.

Målbild för 2020-talet: Europa är världens ledande kompetensområde och hör till de bästa i världen inom grundläggande forskning och när det gäller att tillämpa kunskap kommersiellt och samhällsligt.

Finland har ett särskilt intresse för EU:s **naturresurspolitik**. Naturresurser som skog, vatten och odlingsmark blir allt viktigare när befolkningen ökar globalt och klimatförändringen kan få oanade konsekvenser. Det är viktigt att skapa förutsättningar för ett hållbart utnyttjande av naturresurserna inom hela EU.

Efterfrågan på naturresurser ökar och den globala konkurrensen om dem blir hårdare. En innovativ och hållbar användning av naturresurser är en ekonomisk möjlighet för Finlands och EU:s framtid. Finland agerar aktivt när det gäller beredning av EU:s politik i alla frågor som gäller användningen av naturresurser och är själv föregångare på området.

I skogsfrågor måste strävan vara att ha en mer välfungerande samordning av EU:s åtgärder, så att exempelvis målen för skogssektorn inom EU:s politik för landsbygdsutveckling, miljö, energi och industri är konsekventa. För Finlands del är det viktigt att EU-åtgärderna förbättrar skogsbrukets verksamhetsbetingelser och beaktar våra nationella särdrag som ett nordligt skogsland.

Finlands klimat- och naturförhållanden innebär att den gemensamma **jordbrukspolitiken** är en särskild utmaning för oss. Den gemensamma jordbrukspolitiken och politiken för utveckling av landsbygden har upprätthållit landsbygdens livskraft, stabiliserat jordbruksmarknaden och gjort EU till en av världens ledande livsmedellexportörer. Klimatförändringen och behovet att se till att vi har säkra livsmedel kommer även i fortsättningen att understryka att vi behöver se till att jordbruket kan fungera inom unionens alla regioner, inklusive de mest avlägsna områdena med svåra naturförhållanden. Inget medlemsland ska huvudsakligen behöva vara beroende av livsmedelsimport. Jordbrukare måste ha rätt att producera GMO-fritt och konsumenterna ska ha rätt till GMO-fria produkter.

EU är en enhetlig inre marknad för jordbruksprodukter och livsmedel som den gemensamma jordbrukspolitiken skapar förutsättningar för. Utan gemensamt överenskomna spelregler och exempelvis stödpolitik skulle den

transeuropeiska livsmedelsmarknaden inte fungera. Dessutom behövs det inom unionen en politik som jämnar ut produktionsvillkoren vid särskilda förhållanden och för regioner med naturbetingande nackdelar. För Finlands jordbruk och hela livsmedelsekonomin har den gemensamma jordbrukspolitikens garanterat fortsatt produktion i nästan samma omfattning som tidigare och tryggt konsumenternas tillgång till högkvalitativa och säkra livsmedel. Särskild uppmärksamhet måste ändå i fortsättningen riktas på att minska jordbruksföretagarnas administrativa börda.

Vid sidan om den traditionella gemensamma jordbrukspolitikens utvecklingen av landsbygden kommit att bli ett allt viktigare instrument för EU:s landsbygdspolitik. Landsbygdsutveckling är en naturlig prioritering som Finland vill betona. Många för Finland specifika förhållanden kan beaktas inom ramen för landsbygdsutveckling.

I Finlands anslutningsfördrag delades landet in i två stödområden (de s.k. artikel 141- och 142-områdena), vilket har lett till en besvärlig uppdelning av producenter och stöd inom landet. Man har delvis lyckats luckra upp skillnaderna mellan de två nationella stödområdena genom stödallokering. Målsättningen bör i framtiden vara ett så enhetligt stödsystem som möjligt som tryggar förutsättningarna för jordbruksproduktion även i södra Finland, utan att stödsystemet för norra Finland försvagas.

Målbild för 2020-talet: den gemensamma och administrativt förenklade jordbrukspolitikens ger goda förutsättningar för ett livskraftigt jordbruk och en livskraftig landsbygd inom alla EU-regioner. Finland utgör ett enda stödområde till följd av en reformerad "grönare" gemensam jordbrukspolitik.

Regional- och strukturpolitiken är vid sidan om jordbruket unionens andra stora utgiftspost. Jordbrukspolitikens andel av budgeten har minskat genom reformeringar, men utgifterna för regional- och strukturpolitiken är fortsatt stora. Den grundläggande tanken är att stödja unionens fattigaste regioner och de regioner som har bestående ogynnsamma förhållanden. Denna politik har varit ett konkret uttryck för solidaritet inom unionen. En sammanhållningspolitik för regional och social utjämning skapades vid sidan om den inre marknaden.

I praktiken har emellertid EU:s gemensamma regional- och strukturpolitik bedrivits i relativt stor omfattning i alla medlemsländer, också de rikaste. Tyngdpunkten håller på att förskjutas mot de minst utvecklade medlemsländerna, och de kommer att få mer än hälften av de budgeterade medlen för perioden 2007–2013.

Utvidningen har inneburit att man blivit tvungen att inrikta regional- och strukturpolitiken på fattiga länder och regioner. I Finland finns det inte längre några fattiga regioner (bnp under 75 % av genomsnittet i EU). Östra Finlands status som övergångsområde upphör 2013.

Ändå har många regioner i Finland svåra och till och med i EU-perspektiv exceptionella och bestående nackdelar, såsom långa avstånd, gles befolkning

och nordliga förhållanden. EU:s regional- och strukturpolitik måste utvecklas på ett sätt som på lämpligt sätt beaktar dessa och andra länders motsvarande specifika förhållanden. Det är viktigt för Finland att de behov som utgör bakgrunden till den nordliga dimensionen beaktas i alla EU-åtgärder och att dess partnerskap jämkas samman med andra politikområden som genomförs inom unionen. Också andra utmaningar, såsom en klart försämrad demografisk utveckling, måste bemötas.

Den strukturpolitik som förs i andra än de fattigaste regionerna och regionerna med exceptionella betingelser måste vara mer selektiv och bygga på teman som bestäms för varje fondperiod.

Finland har intresse av att förenkla och koncentrera innehållet i regional- och strukturpolitiken och förvaltningen av detta politikområde. Systemet måste vara effektivare, och det ska leda till mervärde i förhållande till regionalpolitik med nationella resurser. Den nationella regionalpolitiken och unionens regional- och strukturpolitik kompletterar varandra, och eventuella förändringar i EU:s regional- och strukturpolitik måste kunna kompenseras nationellt.

Man måste också försöka få regional- och strukturpolitiken att i större utsträckning prioritera konkurrenskraft. Genom effektivare allokering kan sammanhållningspengarna märkbart stödja tillväxt och sysselsättning.

Genom regional- och strukturpolitiken kanaliseras mycket omfattande resurser till olika medlemsländer. Särskilt i de fattigaste medlemsländerna är stödet viktigt i förhållande till nationalinkomsten. Det finns exempel på medlemsländer där sammanhållningspolitiken har åstadkommit positiv ekonomisk utveckling, såsom Irland och Spanien, men dessa skulle knappast heller på ett hållbart sätt haft nytta av satsningarna utan att samtidigt driva en ansvarsfull ekonomisk politik.

Det regional- och strukturpolitiska stödet bör villkoras till vissa grundläggande krav på den ekonomiska politiken. Till exempel så, att ett medlemsland som inte följer de strukturekommendationer som det fått i fråga om den ekonomiska politiken inte får regionstöd. Detta skulle ge regional- och strukturpolitiken bättre genomslag och samtidigt skapa incitament att genomföra reformer av de ekonomiska strukturerna. Det är allt viktigare att främja strukturereformer på grund av de ekonomiska utmaningarna. Målet måste vara att alla regioner i Europa kan tillföra ett mervärde till nytta för EU:s gemensamma konkurrenskraft och därmed i princip omfattas av unionens regional- och strukturpolitik.

Målbild för 2020-talet: regional- och strukturpolitiken är främst inriktad på de fattigaste regionerna och regionerna med bestående nackdelar och åstadkommer därmed hållbar ekonomisk utveckling. Ett krav inom regional- och strukturpolitiken är lämpliga strukturereformer.

Globalt ledarskap

Europeiska unionen är världsledande på många områden: EU är världens största ekonomiska område, EU:s folkmängd är större än Förenta staternas och EU är världens största handelsområde och biståndsgivare.

Unionens stora betydelse har ändå inte gett den ställning av en ledande påverkare inom världspolitiken

För att kunna få det ledande globala inflytande som dess tyngd förutsätter måste EU i sina yttre förbindelser kunna fungera enhetligt och konsekvent. Utgångspunkten bör vara en övergripande och enhetlig politik inom ramen för vilken handels-, klimat-, säkerhets-, utvecklings- o.a. politik främjas sida vid sida.

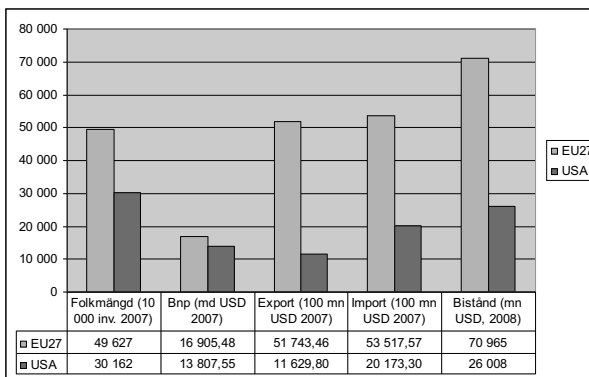

Diagram 4. Nyckeltal för EU27 och USA. Källor: Statistikcentralen och OECD.

Lissabonfördraget innehåller instrument som medger utveckling av enhetligheten i unionens yttre förbindelser. Reformen innebär i huvudsak att unionen ska få en mer koncentrerad representation i sina yttre förbindelser – en stark hög representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik som utöver den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken ska kunna företråda unionen också mer generellt inom unionens yttre förbindelser, och europeiska rådets ständiga ordförande, som avses företråda den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken på sin nivå. Denna enhetlighet ska stödjas av EU:s avdelning för yttre åtgärder och av en integrerad beredning av utrikes frågor inom rådet och kommissionen. Denna nyordning innebär att ordförandelandet inte längre företräder unionen i fråga om yttre förbindelser.

Den gemensamma handelspolitiken är ett bra exempel på verksamhet där unionen förhandlar som en enda aktör, även om medlemsländerna i rådet deltar i de politiska besluten. Det är ett område där EU anses vara en effektiv aktör. Det är tänkbart att försöka utvidga gemenskapsdimensionen och beslut med kvalificerad majoritet också till andra delar av EU:s yttre åtgärder.

Europeiska unionen är tack vare sin stora spännvidd en unik internationell utrikesaktör. Unionens verksamhet kan innefatta utrikespolitik, främjande av mänskliga rättigheter och demokrati, säkerhetspolitik, handelspolitik, biståndspolitik, klimatpolitik, transporter, energipolitik, makroekonomisk dialog, fiskeri, jordbruk och så vidare. Om dessa olika instrument utnyttjas effektivt och konsekvent har unionen bra möjligheter att påverka den globala

utvecklingen. Som den största biståndspolitiska aktören och det största handelsområdet har EU ett särskilt ansvar för att främja hållbar utveckling och att minska fattigdomen globalt sett.

Målbild för 2020-talet: EU är en sammansvetsad global aktör som talar med en röst i alla viktiga världspolitiska frågor.

EU har gett prov på ledarskap inom den internationella klimatpolitiken och beslutat om betydande utsläppsminskningar i fråga om växthusgaser. På detta sätt har unionen velat bidra till att en internationell klimattoppgörelse föds. Samtidigt som EU visar vägen i klimatpolitiken är det viktigt att unionen utnyttjar denna position i framkant i industripolitiskt avseende och blir världsledande område för ren teknik. EU måste vara en föregångare när det gäller att bygga ett utsläppsnålt samhälle.

Målbild för 2020-talet: EU är vägvisare inom klimatpolitiken och världens ledande utsläppsnåla ekonomiska samarbetsområde.

Den internationella ordningen byggdes upp innan EU blev en internationell aktör. Inom FN är det medlemsstaterna som agerar och i dess centrala organ, säkerhetsrådet, är Frankrike och Storbritannien permanenta medlemmar i egenskap av segrarmakter i andra världskriget. EU:s medlemsländer står för cirka 40 % av FN:s budget, och därför vore det logiskt att de eftersträvar ett större inflytande i FN genom ett enhetligare handlande. Samtidigt vore det ändamålsenligt att EU är permanent medlem av säkerhetsrådet.

Euroområdet, som sannolikt växer under de närmaste åren, är ett viktigt valutaområde. Euron har också en internationell funktion som har stärkts allt eftersom dess betydelse som reservvaluta ökat. Detta har ökat euroområdets och den inofficiella eurogruppens ansvar och inflytande när det gäller de internationella ekonomiska frågorna. Därför är det viktigt med mer bestämda gemensamma ståndpunkter, och vidare bör euroområdet tala med en röst inom internationella organisationer och grupper, såsom G8 och G20, och denna röst ska representera euroområdets gemensamma intressen. Med tiden måste enhetliga lösningar finnas för representationen utåt.

Den internationella finanskrisen och de nya styrkeförhållandena inom världsekonomin kräver att framväxande ekonomier som Kina intar en mer central ställning bland annat inom de internationella finansinstituten. EU bör driva ett närmare samarbete inom de olika finansinstitutens styrelser. På detta sätt kan man också låta de viktigaste tillväxtekonomierna ta större plats inom instituten. För detta krävs det emellertid att klara spelregler införs inom EU, så att de olika medlemsländerna har kvar sina möjligheter att delta fullt ut i beslutsfattande inom instituten.

Målbild för 2020-talet: EU har en enhetlig representation inom internationella organisationer. EU är medlem av FN:s säkerhetsråd.

EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik har blivit avsevärt mer effektiv. Reformerna i Lissabonfördraget stöder denna utveckling. För Finlands del ger den utrikespolitik som förs genom EU en möjlighet att få hela EU att ställa sig bakom främjandet av frågor som är viktiga för Finland. Det är viktigt, menar Finland, att EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik vidareutvecklas.

EU är en helhetsinriktad krishanteringsaktör vars politik förenar såväl militär och civil krishantering som utvecklingspolitik och humanitärt bistånd. Unionen har målmedvetet utvecklat den europeiska säkerhets- och försvarspolitiken (ESFP). Finland har deltagit aktivt i EU:s krishanteringsuppdrag och den tillhörande kapacitetsuppbyggnaden. Exempelvis har Finland från starten deltagit i beredskapstureerna för de taktiska insatsstyrkorna. Avsikten är också att delta i det permanenta strukturerade samarbete för utveckling av militär kapacitet som Lissabonfördraget ger möjlighet till. Finland deltar dessutom också aktivt i arbetet med att utveckla Europeiska försvarsbyrån.

För Finland faller det sig naturligt att EU utvecklar sin militära kapacitet, eftersom EU är en nära gemenskap där medlemsländerna stöder varandra. Utveckling av krishanteringen bidrar också till andra militära kapaciteter och utvecklar EU-medlemsländernas beredskap att agera gemensamt också i fråga om militära krissituationer.

EU och Nato är inte konkurrenser, utan deras respektive verksamhet inom krishanteringen kompletterar varandra. Genom EU kan EU-medlemsländerna i Nato bättre genomföra europeiska insatser. I och med att Frankrike återvänt till Natos kommandostruktur förbättras möjligheterna till samarbete mellan EU och Nato.

Allt oftare behövs det både militär och civil krishantering på konfliktområden. Finland ger ett stort bidrag när det gäller att stärka EU:s civila krishantering och i sådana krishanteringsuppdrag.

Målbild för 2020-talet: EU är en viktig garant för internationell säkerhet och en effektiv aktör i fråga om krishantering över lag.

EU:s närområde är inte stabilt. Utvidgningen har medfört att EU på ett betydande sätt bidragit till stabiliseringen av Europa, men EU behöver stabilisera sitt närområde mer än bara i fråga om unionen och de länder som vill bli EU-medlemmar. Det krävs en effektivare grannskapspolitik för de länder som ligger utanför utvidgningsprocessen. Detta innebär i synnerhet att Medelhavsområdet, Mellanöstern, östliga Europa och Centralasien samt Ryssland förbinds vid ett närmare samarbete med unionen. Unionen är mycket lockande ekonomiskt och politiskt sett. Det östliga partnerskapet är ett nytt viktigt initiativ inom denna politik.

Förhållandet mellan EU och Ryssland är viktigt med avseende på Europa. Ryssland är ett högutvecklat europeiskt land, och EU och Ryssland förenas av ett inbördes beroendeförhållande som märks framför allt i fråga om energi. EU förbrukar stora mängder energi från Ryssland, men samtidigt är Ryssland

beroende av EU som är dess viktigaste exportmarknad. EU–Ryssland-samarbetet kan fördjupas avsevärt.

Den ekonomiska krisen och de sjunkande energipriserna gör unionen till en allt viktigare partner för Ryssland. Detta ger en möjlighet att förhandla med Ryssland om ett allt mer hållbart samarbetsavtal vars bestämmelser skulle utgöra en god grund för relationerna och göra Ryssland till en stabilare partner. Det är också viktigt att Ryssland blir medlem av Världshandelsorganisationen WTO. Medlemskapet skulle förbättra det ekonomiska klimatet i Ryssland.

Målbild för 2020-talet: EU:s närmaste grannar – Medelhavsområdet, länderna i det östliga partnerskapet, de centralasiatiska länderna och Ryssland har accepterat de viktigaste europeiska normerna och den inre marknaden utsträcks till detta grannskap som en del av ett omfattande europeiskt frihandelsområde.

3. FINLAND SOM EU-PÅVERKARE

Finland är ett litet medlemsland, men detta kan i betydande utsträckning kompenseras genom en konsekvent och aktiv EU-politik. Vid förhandlingsbordet har varje land en plats, även om skillnaderna i storlek mellan länderna spelar in vid omröstningar. Med goda argument och effektivt lobbande kan även små medlemsländer ha stor inflytande över EU:s politik och lagstiftningsprojekt. Finlands mål är att ha ett betydligt större inflytande än storleken skulle förutsätta.

Ett medlemslands allmänna arbetssätt inom EU-politiken har stor betydelse för landets inflytande. Ett konstruktivt medlemsland får lättare igenom sina mål. Dessutom är det viktigt för inflytandet att landets EU-politik har en klart identifierbar ledning.

Den grundläggande principen för Finlands EU-politik är att systematisk samordna frågor. För att få genomslag måste Finlands budskap i olika sammanhang vara enhetligt och verksamheten inom olika sektorer får inte vara inkonsekvent.

Samordningen av EU-politiken har byggts på samma strukturer under hela medlemskapstiden, och dessa strukturer garanterar att enskilda ståndpunkter inom EU-politiken är genomtänkta med avseende på helheten. Beredningssektionerna, kommittén för EU-ärenden och EU-ministerutskottet är ett upplägg som ger statsrådet möjlighet att effektivt samordna sin EU-politik.

Riksdagen har sedan början av medlemskapet varit viktig när det gäller att forma Finland ståndpunkt i EU-frågor, och dess ställning finns inskriven i grundlagen. Det nära samarbetet mellan riksdag och regering måste ses som en särskild styrka inom Finlands EU-politik: Finlands företrädare har tack vare detta system riksdagens direkta stöd när frågorna är föremål för förhandlingar inom EU-institutionerna. Det är med tanke på systemet viktigt att statsrådet på behörigt sätt tillgodoser riksdagens möjligheter att delta i EU-politiken genom att ge den rättidig information om de aktuella EU-frågorna.

Att beakta Ålands möjligheter att påverka är också ett viktigt inslag i Finlands EU-politik.

Statens revisionsverk har konstaterat att Finlands system för samordning av EU-politiken är fungerande, men samtidigt pekat på bland annat utveckling av den strategiska styrningen och adekvat resursering när det gäller EU-frågor.¹ Detta kräver bättre förhandspåverkan och prioriteringar. I en undersökning av Finlands möjligheter att påverka EU-lagstiftningen konstateras det att utmaningar med avseende på dessa möjligheter är bland annat att man påverkar i förväg, att Europaparlamentet beaktas i tillräcklig utsträckning, att

---

¹ SRR:s revisionsberättelse 122/2006, Den nationella behandlingen av förslag till EU-författningar.

ministeriernas ledning förbinder sig vid att sköta EU-frågorna och att resurserna är tillräckliga.²

En passiv EU-politik kännetecknas av att man bara reagerar på de förslag som kommer från Europeiska kommissionen. Det är viktigt att Finland utövar ett aktivt inflytande redan i ett tidigt skede av kommissionens förberedande arbete och ger sin syn på vilka förslag kommissionen bör lägga fram. Finland måste ta egna initiativ och gemensamma initiativ med andra medlemsstater för att föra saker framåt. Ju tidigare man påverkar i en fråga, desto större möjligheter har man att få igenom sina synpunkter. Ju längre beslutsprocessen går, desto svårare blir det att få in ändringar i förslagen. Målet måste vara ett aktivare och mer föregripande påverkande av kommissionens arbete. Detta kräver bland annat att Finlands egna mål – målbilden – uppställs tidigt och anges exakt och att man påverkar kommissionen på alla nivåer (experter, ministeriernas ledning och ministrarna). EU-ministerutskottet gör regelbundet prioriteringar när det gäller Finlands mål i EU.

Europaparlamentets inflytande över EU-besluten har kontinuerligt ökat och kommer att ta ett stort steg framåt genom Lissabonfördraget. Att främja våra mål lyckas således inte bara genom att vi påverkar kommissionen, som har initiativrätt, och i rådet. De finländska Europaparlamentarikerna är en viktig kanal in i parlamentsarbetet, men det går inte att bygga sitt inflytande i parlamentet enbart på samarbete med de finländska ledamöterna. Det är väsentligt att Finlands strävanden främjas på bred front inom Europaparlamentet, särskilt genom dem som är föredragande för lagstiftningsprojekt och ledningen för de politiska grupperna. Detta kräver att Europaparlamentet systematiskt beaktas inom beredningen av vår nationella EU-politik på alla förvaltningsområden.

Rådet kommer även i fortsättningen att vara en viktig beslutsfattare inom EU-strukturen. I enlighet med vad som konstaterats tidigare är ett utvidgat EU allt mer pluralistiskt, och Finlands påverkan i EU måste vara allt mer flexibelt bland annat när det gäller att bygga koalitioner, att utöva inflytande och idka byteshandel. För detta krävs det aktiva kontaktytor till de andra medlemsländerna. Kontakterna sköts av de ansvariga ministerierna och EU-representationen, men också Finland nätverk av beskickningar i EU-länderna erbjuder en fungerande kanal för strävandena att påverka och stöd när det gäller att analysera vad som driver de andra medlemsstaternas EU-politik.

Ett brett inflytande kan också kräva aktivitet via det civila samhället, medierna och forskningsinstituterna. Detta måste beaktas i Finlands viktigaste EU-projekt.

De finländska tjänstemännen i EU-institutionerna representerar inte Finland, men det är viktigt att ett lämpligt antal finländska tjänstemän är anställda av institutionerna, också på tillräckligt hög nivå. Dessa tjänstemän är en viktig informationskanal. Det är typiskt för medlemsstaterna att de stöder rekrytering

---

² Suomen mahdollisuudet vaikuttaa valmisteilla olevaan EU-lainsäädäntöön, Anna Hyvärinen. Rättspolitiska forskningsinstitutets publikation 241 (2009).

och karriärframsteg och även Finland måste vara aktivt när det gäller att stödja de finländska EU-tjänstemännens karriärutveckling.

EU är ett rättsbaserat system. Det är fråga om en egen rättsordning där ansvaret för tolkningen av EU-rätten i sista hand ligger på EG-domstolen. Domstolens avgöranden har ett stort inflytande på hur unionen utvecklas. Domstolen träffar sina avgöranden på juridiska grunder, men inom processen påverkar kommissionens bedömning väsentligt på om överträdelseförfaranden inleds och inom domstolsbehandlingen de synpunkter som aktivt framförs. Också domstolsärendena måste ses som en viktig kanal när det gäller att påverka inom EU.

Systemet för samordning av EU-frågor behöver inte ändras strukturellt, men i framtiden måste EU-frågorna skötas så att man i större utsträckning ser till att påverka i förväg, att betrakta Europaparlamentet som en väsentlig del av politiken för att påverka, att EU-frågorna tilldelas tillräckliga resurser och att EU-frågorna är en viktig del av ministeriernas uppgifter.

Att i förväg påverka beredningen inom kommissionen, att påverka i rådet och att påverka Europaparlamentets beslutsfattande kräver allt större satsningar. De väsentliga faktorerna när det gäller EU-påverkan är målsättningen och resurseringen. Målsättningen kräver aktiva insatser från ministeriernas sida och av aktörerna i samordningssystemet. En aktivare påverkan kräver i sin tur tillräckliga resurser.

Sammantaget ger påverkan inom EU en hävstångseffekt i fråga om utveckling av hela unionen och därigenom på förutsättningarna för utveckling av det finländska samhället. EU-påverkan måste ses om en investering i vår samhällsutveckling. Statsrådets EU-sekretariat kommer utifrån EU-redogörelsen att starta ett projekt där man utvärderar samordningssystemet, de praktiska sätten att påverka i EU och de allokerade resurserna. Detta utvecklingsprojekt kommer att beredas av kommittén för EU-ärenden och att läggas fram för EU-ministerutskottet för behandling före utgången av 2009.